
Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei.

Legea nr. 33/1968

Silviu Caius BEJINARU

Doctorand, Facultatea de Istorie și Filosofie,
Universitatea „Babeș-Bolyai”, Cluj-Napoca

E-mail: silviu_bejinaru@yahoo.com

Tradiția privind implicarea tineretului în sistemul „apărării patriotice”.

Încă din perioada interbelică s-a pus problema pregătirii premilitare a tineretului în scopul apărării patriei. Presantele cerințe ale apărării granițelor României Mari, intensa activitate a instructorilor militari pentru asigurarea unei pregătiri corespunzătoare din punct de vedere militar a tinerilor, experiența acumulată de-a lungul perioadelor anterioare, tensionarea relațiilor internaționale și incapacitatea statelor de a rezolva neînțelegerile pe cale diplomatică au determinat factorii politici ai momentului să ia măsuri concrete pentru întărirea rolului tineretului în sistemul de apărare națională. Mai întâi a luat ființă, în 1921, „Casa culturii poporului” ce-și propunea să facă educație fizică și sanitară, pregătire pre și post regimentară a tinerilor, activități stabilite ca obligatorii și gratuite. În acest sens, era organizat Oficiul Național de Educație Fizică (O.N.E.F.), care primea sarcina pregătirii pre și post militare a celor ce împliniseră 18 ani.¹

O.N.E.F.-ul depindea de Ministerul Instrucțiunii Publice, având relații administrative cu Ministerul de Război și Ministerul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor sociale. Principalele atribuții ale O.N.E.F.-ului erau: coordonarea tuturor organizațiilor de educație fizică și sportive; formarea personalului didactic și a instructorilor necesari școlii, armatei și altor organizații; asigurarea bazei materiale; popularizarea educației fizice în rândul tinerilor. La conducerea acestei instituții au fost numiți directori generali, selectați cu precădere din rândul ofițerilor superiori (o contribuție importantă având-o

---

1 Dumitru Băscănu, Victor Năstăsescu (coord.), *Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei. Tradiții și actualitate*, București: Editura Militară, 1984, pp. 110-112.

colonelul Virgil Bădulescu, comandantul primului batalion de vânători de munte din țara noastră).² În ianuarie 1934 s-a desfășurat o consfătuire la Ministerul Instrucțiunii Publice, printre participanți numărându-se ministrul Constantin Angelescu, comandantul O.N.E.F.-ului, reprezentanți ai armatei și ai municipiului București, ajutorul de comandant al cercetașilor și directori de liceu. În urma întâlnirii s-a ajuns la concluzia că până la vârsta de 18 ani, de educația fizică, sportivă și morală trebuie să se ocupe școala, iar apoi aceasta să fie încredințată armatei. Concretizarea măsurilor propuse la consfătuire s-a realizat prin adoptarea de către Parlament, cu unanimitate, a „Legii nr. 83 pentru pregătirea premilitară a tineretului”, în data de 28 aprilie 1934.³

Pregătirea premilitară devenea obligatorie pentru toți tinerii de 18, 19 și 20 de ani, fii de cetățeni români. Durata pregătirii era fixată la 40-50 de ședințe anual, ținute cu predilecție în zilele de sărbătoare, la care se adăuga o concentrare anuală de 4-7 zile. Mai mult, inclusiv tinerii români care studiau în afara granițelor țării erau datori să se pregătească în acest sens, prin frecventarea activității unei societăți sportive, recunoscute de țările respective. În țară luau naștere la nivel local, centrele de pregătire premilitară (C.P.P.), la fiecare pretură și subcentrele (S.C.P.P.) la comună. În municipiile mai mari se constituia un inspectorat municipal de pregătire premilitară, care avea în subordine două inspectorate cu centre și subcentre pe sectoare, facultăți și școli. Marele Stat Major recomanda aplicarea treptată a legii pe măsură ce fiecare oraș și comună avea la dispoziție baza materială corespunzătoare și personalul instructor. Astfel, pregătirea începea mai întâi în municipii și orașe, centre universitare și școlare, comune mai mari, pentru ca apoi să se generalizeze la nivelul întregii țări. Pe lângă activitățile sportive au fost organizate și activități cu profil cultural și de educație patriotică: șezători, serbări, vizite la muzee și monumente istorice. De asemenea, odată cu apariția „Legii pentru organizarea muncii de folos obștesc” în 22 martie 1937, tinerii premilitari au fost antrenați în executarea diferitelor lucrări cu caracter edilitar-gospodăresc, între anii 1937-1939 participând la acest tip de activități un număr de 742.552 de premilitari.⁴

În contextul deteriorării relațiilor internaționale, s-a impus stipularea unei implicații mai intense a tinerilor pe timp de război. Prin „Legea pentru organizarea și folosirea tineretului în caz de mobilizare” din mai 1939, se prevedea ca băieții de 17 și 18 ani, respectiv fetele cu vârste între 17 și 21 de ani, să fie obligați să presteze serviciu în sprijinul patriei, în eventualitatea declanșării unui conflict militar. Acești tineri urmau să fie folosiți în domenii precum: întreprinderi și instituții pentru înlocuirea ostașilor și specialiștilor necesari armatei, agricultură pentru completarea necesarului de forță de muncă, formațiuni sanitare militare și de apărare pasivă etc. Totuși, timpul de fo-

---

2 *Ibidem*, pp. 132-133.

3 Legea a fost promulgată prin Decretul regal nr. 1329 din 8 mai 1934, vezi *Monitorul Oficial*, nr. 107/11 mai 1934.

4 D. Băscănu, V. Năstăsescu (coord.), *op.cit.*, pp. 120-114.

losire trebuia să țină cont și de posibilitatea tinerilor de a-și continua studiile și de a-și sprijini familiile.⁵

După încheierea celui de-al doilea război mondial, s-au reluat discuțiile despre pregătirea militară a tinerilor, dar ea a fost lăsată cu precădere în seama armatei, care a fost epurată de militarii experimentați, datorită participării la războiul contra Armatei Roșii a U.R.S.S. Aceasta era considerată de noua conducere comunistă ca adevărata oștire „eliberatoare” a țării, care a vegheat la instaurarea dictaturii socialiste și până la retragerea ei din 1958 avea menirea de garant al hegemoniei sovietice.⁶ Deși, s-a avut în vedere existența unor gărzi muncitorești și a altor forme de pregătire extramilitară a populației, ele au jucat un rol minor, cu existență sporadică.⁷

În timpul regimului Gheorghiu-Dej, un moment semnificativ l-a constituit adoptarea Decretului nr. 415/30 noiembrie 1952, prin care se înființa „Asociația voluntară pentru sprijinirea apărării patriei” (A.V.S.A.P.), organizație de masă formată din voluntari, bărbați și femei, ce împliniseră 16 ani. La nivel local, ea era formată din unități de bază create la nivelul fabricilor, gospodăriilor agricole colective, a stațiunilor de mașini și tractoare, instituțiilor. Pentru pregătirea eficientă a membrilor, aceștia erau clasificați în trei categorii: tinerii între 16 și 19 ani, încorporabilii și instruiții sau rezerviștii. Tinerii participau, de regulă, la două ședințe lunare a câte două ore fiecare, în timpul cărora primeau noțiuni elementare de instrucție și tactică militară, trageri cu arma de calibru redus. Încorporabilii învățau timp de 4 ore pe săptămână, noțiuni de bază legate de pregătirea militară generală, topografie, regulamente, instrucție cu și fără armă etc. Executau de asemenea, trei ședințe de trageri cu arma de calibru redus și cu automatul. Pregătirea rezerviștilor se realiza în vederea menținerii antrenamentului la tragerile cu automatul și primeau informații despre noile proceduri de instrucție. La sfârșitul fiecărei perioade de pregătire, ei executau un marș de 10-15 km (dus-întors). Femeile erau instruite în cercuri de tir, transmisiuni, aviație și apărare locală antiaeriană, împreună cu ceilalți membri ai asociației. Totodată, voluntarii A.V.S.A.P. erau inițiați în specialități necesare armatei: conducători auto, motocicliști, telefoniști, telegrafisti, constructori de drumuri și poduri. La 1 mai 1960, A.V.S.A.P. cuprindea 2 343.103 membri, din care au participat la diferite forme de pregătire doar 1.062.209 persoane (45,33%), repartizați astfel: 338.950 de băieți între 16 și 19 ani și femei, 103.437 încorporabili și 619.822 rezerviști.⁸

Ca orice organizație de masă, din timpul regimului comunist, aflată sub tutela și dirijată de partid, A.V.S.A.P. a desfășurat și o importantă activitate propagandistică, de educație marxist-leninistă: a editat și difuzat lecții cu caracter politico-ideologic,

5 *Ibidem*, pp. 122-121.

6 Despre staționarea Armatei Roșii pe teritoriul României vezi Adrian Cioroianu, *Pe umerii lui Marx. O introducere în istoria comunismului românesc*, ediția a II-a, București: Curtea Veche Publishing, 2007, pp. 335-337, 345-352.

7 D. Băscăanu, V. Năstăsescu (coord.), *op.cit.*, p. 190.

8 *Ibidem*, pp. 192-195.

a organizat excursii la întreprinderi industriale construite în epoca socialistă sau la obiective istorice, a contribuit la construirea sau restaurarea unor monumente. Dincolo de aceste rezultate notabile, pregătirea tineretului pentru apărarea patriei în cadrul A.V.S.A.P. nu s-a ridicat la nivelul așteptat de conducătorii vremii, ceea ce a dus la desființarea asociației prin comasarea cu Uniunea de cultură fizică și sport (U.C.F.S.), pe 3 martie 1962.⁹

După venirea la putere a lui Nicolae Ceaușescu în 1965, ce marchează trecerea la un socialism de tip național și debarasarea de ideea „marelui prieten de la Răsărit”, reprezentat de U.R.S.S., se încearcă conturarea unei noi doctrine militare românești, bazată pe tradiția istorică a așa-numitului „război popular” sau „război al întregului popor”. Pornind de la condițiile concrete ale apărării naționale, teoreticienii militari au insistat pe orientarea tacticii în direcția studierii formelor și procedeele prin care se poate obține succesul în luptă cu minimum de pierderi umane și materiale, în condițiile confruntării cu un agresor cu forțe armate numeroase și experimentate, bogat înzestrate cu armament și echipament tehnic de înaltă calitate. În ciuda acestor lipsuri, tactica „războiului întregului popor” urma să compenseze prin participarea activă și în proporții de masă a formațiunilor de apărare patriotică, pe teritoriul ocupat, în spațiile inamicului. Așadar, tactica militară românească avea în vedere nimicirea forțelor inamice, nu numai prin acțiuni de amloare (care continuau să joace un rol fundamental), ci și prin executarea unor lovituri succesive, prin hărțuirea continuă a inamicului, realizate prin procedee de luptă variate, ce vizau producerea unor pierderi mari agresorului, uzarea și slăbirea treptată a capacității sale de luptă.¹⁰ În timpul apărării strategice, când inamicul deținea superioritatea, rezistența acționa prin intermediul unor formațiuni mici, pentru a se evita confruntarea directă cu grupări importante ale adversarului (tactica eschivelor). În condiții mai favorabile, formațiunile de rezistență se puteau cristaliza în grupuri de mai mare amloare, capabile să participe alături de trupele de pe front, la încercuirea și anihilarea unor forțe semnificative ale agresorului, la eliberarea unor localități sau zone strategice de pe teritoriul național.¹¹

Invadarea Cehoslovaciei și reacția României

Un moment de răscruce în relansarea programului de apărare a patriei, prin implicarea tineretului, îl va constitui tensionarea relațiilor dintre Uniunea Sovietică și Cehoslovacia, urmată de invazia acesteia din urmă, la care România a refuzat să participe. Încercarea de a redefini idealurile socialismului, prin preocuparea pentru problemele libertății și demnității umane a fost evidențiată de evenimentele desfășurate în Cehoslovacia, pe parcursul anului 1968 și puse de istoriografie sub umbrela unei titulaturi sugestive: Primăvara de la Praga. Aceasta și-a avut originea într-o serie de

9 *Ibidem*, pp. 197-198.

10 Colonel dr. Valentin Arsenie (coord.), *Tactica în războiul întregului popor pentru apărarea patriei. Studii*, București: Editura Militară, 1986, pp. 24-26.

11 *Ibidem*, p. 54.

iluzii referitoare la posibilitatea de a transforma, din interior, sistemul socialist de inspirație sovietică într-un socialism cu față umană, reformatorii cehoslovaci încercând să-i convingă pe liderii sovietici să sprijine inițiativa, pentru a oferi șansa comuniștilor de a rămâne la cârma procesului de liberalizare, având în vedere că ei îl inițiau.¹² De altfel, un val de revolte a cuprins întreaga Europă în anul 1968. El a debutat în Italia, unde studenții au solicitat condiții mai bune și s-a extins în Franța unde o opoziție puternică s-a manifestat față de regimul lui Charles de Gaulle. Nici Estul socialist nu a fost ocolit: în Polonia și mai ales în Cehoslovacia, speranțele trezite de politica de liberalizare hrușciovistă au dus la tendințe centrifuge notabile.¹³

Deși autoritățile cehoslovace au insistat că reformele inițiate în ianuarie 1968 (după înlocuirea lui Antonin Novotny cu Alexander Dubcek din funcția de prim-secretar al Partidului Comunist Cehoslovac) nu urmăreau abolirea regimului socialist, ci chiar întărirea lui prin aderarea populației la noile măsuri, sovieticii nu s-au lăsat înduplecați, fiind adepții unei „suveranități limitate” în aplicarea principiilor marxism-leninismului (conform doctrinei adoptate de Brejnev). Prin ocuparea Cehoslovaciei, sovieticii ținteau un obiectiv politic și militar esențial pentru ei, pe care retragerea din Austria (în 1955) l-a făcut mai dificil de realizat: prezența militară sovietică în centrul Europei, care ar fi dus la consolidarea blocului politico-militar al Tratatului de la Varșovia.¹⁴

La București, schimbările de la Praga erau apreciate în sens pozitiv, ca o încercare de distanțare față de Moscova și prin urmare, ca o apropiere de politica disidentă a Iugoslaviei și României. Ceaușescu, care dorea să joace un rol important în cristalizarea noii ordini politice mondiale, a dorit să inițieze o nouă strategie de politică externă. Dacă Dej, predecesorul său, încercase să se impună în partid ca întemeietorul comunismului național, patronând asasinarea lui Pătrășcanu și combătând „deviaționismul” grupării Pauker-Luca, Ceaușescu s-a folosit de politica de distanțare față de Moscova ca să lase o impresie bună în cancelariile occidentale și pentru a-și crea un cult al personalității în țară, eliminând din propaganda de partid, realizările lui Dej.¹⁵

Noul lider de la București a rezistat cererilor sovietice de a organiza manevre militare comune, subliniind că fiecare armată trebuie să fie sub controlul guvernelor naționale. El a respins interpretarea sovietică a solidarității internaționalismului socialist, neacceptând să rupă relațiile diplomatice cu Israelul (spre deosebire de celelalte state ale Pactului de la Varșovia), în 1967, din cauza conflictului israeliano-palestinian. Totodată, România a continuat să-și păstreze neutralitatea în raport cu conflictul politic ruso-chinez. Mai mult, pe plan intern, Ceaușescu a condamnat în 1967 și 1968,

---

12 Vladimir Tismăneanu, *Reinventarea politicului. Europa Răsăriteană de la Stalin la Havel*, Iași: Editura Polirom, 1999, p. 104.

13 Lăcrămioara Diaconu, *România și crizele lumii comuniste: „octombrie ungar” (1956) și „primăvara de la Praga” (1968)*, Brăila: Editura Sfântul Ierarh Nicolae, 2012, p. 95.

14 *Ibidem*, pp. 112-115.

15 Mihai Retegan, *1968: din primăvară până în toamnă*, ediția a doua revăzută și adăugită, București: Editura RAO, 2014, p. 67.

abuzurile Securității, pentru a o pune sub controlul partidului.¹⁶ Revenind la situația din Cehoslovacia, putem afirma că liderii P.C.R. au avut ocazia să observe de la fața locului, situația din această țară socialistă, cu ocazia sărbătoririi a 20 de ani de la câștigarea puterii de către Partidul Comunist Cehoslovac, în februarie 1968. Ceaușescu a folosit acest moment pentru a-și propovădui ambițioasele sale năzuințe din program: lichidarea blocurilor militare și a bazelor străine din Europa, retragerea trupelor străine în interiorul granițelor naționale, dar și pentru a-i asigura pe comuniștii cehoslovaci de disponibilitatea P.C.R. de a-i susține în cazul unui conflict cu Moscova. Acest lucru poate fi dedus subtil din cuvintele lui Ceaușescu: Partidul și poporul nostru urmăresc cu caldă simpatie și se bucură din inimă de succesele pe care le obțineți în opera de construcție a socialismului.¹⁷

Totuși, în ciuda a ceea ce avea să se petreacă în perioada următoare, nu există indicii că Ceaușescu ar fi fost impresionat de programul „Primăverii de la Praga”, încât să ia în calcul implementarea unor astfel de reforme în țara noastră. Simpatia față de Dubcek își avea originea mai degrabă, în antisovietismul pe care îl intuia în acțiunile conducătorului cehoslovac.¹⁸ Momentul care l-a propulsat pe liderul român în centrul atenției mondiale, l-a constituit însă discursul rostit pe 21 august 1968, de la balconul sediului Comitetului Central, în fața unei mulțimi adunate din proprie inițiativă. Participanții la miting nu veniseră să apere partidul și pe conducătorii acestuia, în cazul unei invazii sovietice (similare celei din Cehoslovacia, petrecută în noaptea precedentă), ci independența țării. Molipsit de entuziasmul pieței, Ceaușescu decide să țină un discurs liber: Nu există nicio justificare, nu poate fi acceptat niciun motiv de a admite, pentru o clipă numai, ideea intervenției militare în treburile unui stat socialist frățesc ... Noi considerăm că pentru a așeza relațiile dintre țările socialiste, dintre partidele comuniste pe baze cu adevărat marxist-leniniste trebuie, o dată pentru totdeauna, să se pună capăt amestecului în treburile altor state, altor partide ... S-a spus că în Cehoslovacia există pericolul contrarevoluției, se vor găsi poate mâine unii care să spună că și aici, în această adunare, se manifestă tendințe contrarevoluționare. Răspundem tuturor: întregul popor român nu va permite nimănui să calce teritoriul patriei noastre.¹⁹

Reacția deosebit de vehementă a lui Ceaușescu în problema cehoslovacă a fost determinată de mai mulți factori: 1) s-a temut de un posibil complot al sovieticilor, cu scopul de a-l înlătura de la putere, în condițiile în care își exprimase în mai multe rânduri atașamentul față de conducerea „revizionistă” de la Praga; 2) avea nevoie de sprijinul popular, care să-i întărească poziția și 3) câștigarea unui capital de încredere din partea occidentalilor, pentru a putea beneficia ulterior de anumite avantaje de ordin

---

16 Vl. Tismăneanu, *op.cit.*, pp. 197-198.

17 Nicolae Ceaușescu, *România pe drumul desăvârșirii construcției socialiste*, vol. 3, apud Mihai Retegan, *op.cit.*, p. 88.

18 A. Cioroianu, *op.cit.*, pp. 405-406.

19 Vezi M. Retegan, *op.cit.*, pp. 241-242.

diplomatic și economic.²⁰ În orice caz, Ceaușescu a anunțat în discursul său a primă măsură, ce viza consolidarea politicii de apărare a țării: constituirea imediată a gărzilor patriotice, formate din muncitori, țărani și intelectuali.²¹ Acestea erau organizate pe principiul teritorial și al locului de muncă, înrolările în rândul lor fiind teoretic voluntare. Continuând să-și desfășoare activitatea profesională, membrii gărzilor patriotice aveau datoria în caz de nevoie, să apere orașele, satele, întreprinderile, instituțiile sau celelalte obiective din localitatea de reședință. Potrivit organizării și înzestrării lor, gărzile patriotice puteau să îndeplinească o gamă vastă de misiuni, independent sau în cooperare cu armata. În mod independent, desfășurau misiuni de apărare antiaeriană a localităților ori a frontierelor, de luptă împotriva grupurilor de cercetare-diversiune, teroriste, de hărțuire permanentă a inamicului. Atunci când acționau în colaborare cu armata puteau executa acțiuni de tipul: cercetarea și transmiterea datelor despre inamic, evacuarea unor obiective importante și a unei părți din populație aflată în zonele de luptă, protecția bunurilor materiale de orice natură, restabilirea capacităților de producție a întreprinderilor, menținerea ordinii publice în zona încredințată, restabilirea circulației pe căile de comunicație. Prin urmare, fie că se găseau în subordinea consiliilor locale de apărare, fie a unităților militare, gărzile patriotice acționau prin forme și procedee specifice, constituind dimensiunea civilă a apărării patriotice.²²

Legea nr. 33/1968 privind pregătirea tineretului pentru apărarea patriei. În contextul anunțului privind înființarea gărzilor patriotice și a unor discuții mai vechi purtate la nivelul plenarelor Comitetului Central al P.C.R. din noiembrie-decembrie 1967 și aprilie 1968²³ s-a considerat necesară clarificarea și dezvoltarea cadrului legislativ de organizare și pregătire militară a tineretului.²⁴ Aceasta s-a materializat prin adoptarea cu unanimitate de către Marea Adunare Națională a Legii nr. 33 din 15 noiembrie 1968.²⁵ Ea preciza, încă din preambul, scopul adoptării actului legislativ: datorită perioadei reduse a stagiului militar obligatoriu, se impunea asigurarea unor forme organizate alternative de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, însușirea unor cunoștințe și deprinderi militare, tehnice și sanitare, pentru educarea în spiritul disciplinei și ordinii, al patriotismului socialist și internaționalismului proletar. În conducerea și organizarea activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, Uniunea Tineretului Comunist trebuia să primească sprijinul necesar din partea Ministerului Forțelor

---

20 *Ibidem*, p. 152.

21 *Ibidem*, p. 242.

22 Colonel dr. Valentin Arsenie (coord.), *op.cit.*, pp. 171-173.

23 La Plenara C.C. al P.C.R. din 1967 s-a și decis ca în vederea îmbunătățirii „muncii educative” cu tineretul, Uniunea Tineretului Comunist să se ocupe și de pregătirea tineretului pentru apărarea patriei, de organizarea unor exerciții cu caracter militar și a sporturilor tehnico-aplicative.

24 D. Băscăanu, Victor Năstăsescu (coord.), *op.cit.*, p. 201.

25 Buletinul Oficial al Republicii Socialiste România, nr. 149/15 noiembrie 1968, disponibil la www.dscllex.ro/legislatie/1968/mo68_149.htm, accesat la data de 19.07.2017.

Armate, Ministerului Afacerilor Interne, Consiliului Securității Statului, Ministerului Învățământului, Ministerului Sănătății, Consiliului Național pentru Educație Fizică și Sport, Uniunii Naționale a Cooperativelor Agricole de Producție, Comitetului pentru Problemele Administrației Locale și al comitetelor executive ale consiliilor populare.²⁶ Stagiul de pregătire al tineretului se desfășura pe o durată de 2 ani și cuprindea tinerii, băieți și fete, ce aveau între 18 și 20 de ani. Programul de pregătire al elevilor și studenților era inclus în orarul școlar; iar pregătirea tineretului salariat se desfășura în afara orelor de producție. Tinerii care aveau îndeplinit serviciul militar puteau să-și continue pregătirea în cadrul unor cercuri tehnico-aplicative. De asemenea, studenții și elevii școlilor de specializare postliceală puteau participa la activitatea de pregătire în cadrul unor forme adecvate pentru însușirea de cunoștințe tehnico-aplicative. Pregătirea tineretului se desfășura în centre de pregătire organizate pe lângă întreprinderi, instituții, organizații economice, unități de învățământ sau comune. În cadrul centrelor, tinerii erau împărțiți pe detașamente și grupe. Totodată, cercurile tehnico-aplicative erau organizate de regulă, pe lângă unitățile militare. În măsura asigurării bazei materiale corespunzătoare, asemenea cercuri se puteau organiza și în cadrul întreprinderilor și unităților de învățământ. Centrele de pregătire, detașamentele și grupele erau comandate de ofițeri, subofițeri și gradați în rezervă, numiți de centrele militare județene și de organizațiile U.T.C., din rândul salariaților organizației socialiste pe lângă care funcționa centrul de pregătire, iar la comune din rândul personalului didactic. În cazul grupelor, ele puteau avea comandanți și din rândul elevilor, selecționați în urma participării la taberele speciale organizate pe perioada verii, de Comitetul Central al U.T.C. în colaborare cu Ministerul Forțelor Armate și Ministerul Învățământului. Cheltuielile pentru funcționarea acestor tabere erau suportate din bugetul U.T.C., elevii fiind scutiți de plata oricărei contribuții. Comandanții centrelor nu erau remunerați, considerându-se o îndatorire a militarilor în rezervă. Cercurile tehnico-aplicative erau însă conduse de ofițeri, subofițeri și gradați activi. Pentru participarea la activitățile practice de pregătire pentru apărarea patriei, care necesitau efort fizic, tinerii trebuiau să se prezinte, în prealabil, la o vizită medicală, ce consta în examenul clinic general, din care sa rezulte că tânărul era apt pentru a participa la aceste activități.²⁷ Tinerii, care obțineau rezultate bune în programul de pregătire, primeau diplome, insigne și alte stimulente, iar cei care frecventau cercurile tehnico-aplicative de parașutism sau de zbor cu și fără motor, primeau brevete sau certificate. Mai mult, tinerii băieți, apreciați în mod deosebit, beneficiau de prioritate la selecționarea în școlile de ofițeri, de maiștri militari și subofițeri activi, precum și la alegerea armeei la încorporare, ținându-se cont și de nevoile Armatei, Miliției și Securității. În timpul antrenamentului, comandanții și tinerii purtau bască și facultativ, bluză sau uniformă.²⁸ Ministerul Forțelor Armate

---

26 *Ibidem*, cap. 1: „Dispoziții generale”.

27 *Ibidem*, cap. 2: „Organizarea activității de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei”.

28 *Ibidem*, cap. 3: „Drepturi și îndatoriri”.

avea obligația să asigure armamentul, muniția și materialele de întreținere. În responsabilitatea aceleiași minister intra și dotarea centrelor de pregătire cu manuale, broșuri sau hărți. La solicitarea Uniunii Tineretului Comunist, comitetele executive ale consiliilor populare stabileau terenuri, ce puteau fi puse gratuit, la dispoziția centrelor de pregătire a tineretului. Amenajarea terenurilor de instruire, confecționarea aparaturii necesare instrucției, materialele pentru pregătirea sanitară și de prim ajutor rămâneau în sarcina organizațiilor socialiste, unde își desfășurau activitatea centrele de pregătire, în solidar cu comitetele executive ale consiliilor populare. Producția de băști și uniforme, necesare tinerilor, urma să fie obținută prin intermediul Ministerului Industriei Ușoare. Desfacerea acestor produse se făcea prin rețeaua comercială cu amănuntul. În fine, Comitetul de Stat al Planificării și Ministerul Finanțelor erau mandatate să aprobe suplimentarea cheltuielilor pentru Ministerul Forțelor Armate, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Învățământului și Ministerul Sănătății, în vederea îndeplinirii sarcinilor ce rezultau din lege.²⁹ Aplicarea prevederilor acestei legi putea fi reglementată ulterior, prin instrucțiuni și regulamente emise de organele centrale interesate.³⁰ Pe baza acestei prevederi, în februarie 1969, Consiliul de Miniștri a adoptat *Hotărârea nr. 234* privind uniforma tinerilor care participau la activitățile privind apărarea patriei. În articolul 1 se arată că uniforma pentru comandanții și tinerii care participă la activitatea de pregătire pentru apărarea patriei se compune din: a) bluză cu epoleți și ecuson, pantaloni și bască, pentru băieți; b) bluză cu epoleți și ecuson, pantaloni și fustă pentru fete.³¹

Un alt ordin, care avea menirea de a completa *Legea nr. 33/1968*, a fost emis de Ministerul Afacerilor Interne (Ordinul nr. 440/11.09.1969). El stabilea modalitățile prin care acest minister sprijinea Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist. Astfel, Direcției Învățământ din cadrul M.A.I. îi reveneau următoarele atribuții: să stabilească unitățile (organele) teritoriale M.A.I. în cadrul cărora puteau funcționa cercuri tehnico-aplicative și profilul acestora, conținutul programei de pregătire și numărul tinerilor participanți; să elaboreze materialele de învățământ necesare; să convoace întruniri de perfecționare cu ofițerii activi-comandanți ai cercurilor tehnico-aplicative; să controleze modul de desfășurare a pregătirii tineretului din cercurile tehnico-aplicative de pe lângă unitățile M.A.I. În același ordin se mai făcea precizarea că activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei se realiza cu mijloacele materiale și tehnica de luptă existente în unitățile M.A.I. Organele de miliție locale trebuiau să sprijine organizațiile U.T.C. la întocmirea evidenței nominale a tinerilor, iar în cazul comunelor, să asigure depozitarea, conservarea, evidența și distribuirea armamentului și muniției din dotarea centrelor de pregătire a tineretului de pe lângă comune. Tinerii,

---

29 *Ibidem*, cap. 4: „Atribuțiile organelor de stat cu privire la activitatea de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei”.

30 *Ibidem*, cap. 5: „Dispoziții tranzitorii și finale”.

31 Dumitru Băscănu, Victor Năstăsescu (coord.), *op.cit.*, p. 204.

care participau la activitățile cercurilor tehnico-aplicative, puteau asista cu acordul comandanților unităților M.A.I. la exerciții și aplicații tactice de specialitate sau la trageri cu caracter demonstrativ, executate de militarii din unitățile respective. Accesul tinerilor și al însoțitorilor acestora (secretarii organelor locale ale U.T.C., comandanții de centre, detașamente sau grupe) era permis în instituțiile militare de învățământ și în unitățile M.A.I. sub rezerva îndeplinirii unor condiții restrictive. Intrarea și ieșirea din unitate se putea face doar între orele 7.00 și 20.00, cu respectarea normelor în vigoare. Comandanții de unități urmau să stabilească din timp, prin consultare cu organele locale U.T.C. și comandanții cercurilor de pregătire, perimetrul și încăperile unde aveau acces tinerii și însoțitorii lor, data și durata activității la care participau. Intrarea în unitate era posibilă numai pe bază de tabel nominal aprobat de comandantul unității, în grupe de câte 10-30 de tineri, însă nu mai mult de 2 grupe concomitent și doar însoțiți de un coordonator. Era interzisă intrarea tinerilor cu materiale inflamabile, aparate de fotografiat, filmat ori magnetofone. Aceste obiecte erau reținute la punctele de control și erau restituite la ieșirea din unitate. De asemenea, tinerii erau informați cu privire la măsurile de protecție și pază contra incendiilor, dar și despre regulile privind păstrarea secretului militar și de stat. Fiecare grup de tineri era însoțit, pe durata șederii în unitate, de un ofițer sau subofițer, desemnat în acest sens. El avea obligația de a nu permite cursanților să circule prin unitate, după bunul lor plac, și nici să folosească mijloacele de transmisiuni pentru convorbiri.³²

Toate aceste documente, cu caracter legislativ, dovedesc interesul autorităților române pentru utilizarea potențialului uriaș al tineretului în politica de apărare a patriei, atât din motive practice (durata serviciului militar nefiind suficientă, printr-o astfel de pregătire desfășurată la nivel local se puteau face economii substanțiale la bugetul de stat), dar și din rațiuni propagandistice (pentru a le inocula tinerilor dragostea de patrie și atașamentul față de regimul socialist național, patronat de Ceaușescu).

---

32 Arhiva Ministerului Afacerilor Interne, fond Ordine M.A.I., dosar nr. 2/1969, ff. 347-350, disponibil pe www.cnsas.ro/documente/acte_normative/D%203627_002%20fila%20347-351.pdf, accesat la data de 19.07.2017.

Pregătirea tineretului pentru apărarea patriei.

Legea nr. 33/1968

Rezumat: În acest studiu am evidențiat câteva aspecte privind tradiția pregătirii tineretului pentru apărarea patriei în România și modul în care Ceaușescu a profitat de invadarea Cehoslovaciei pentru a readuce în atenția publică, subiectul apărării naționale. În perioada interbelică, în afara serviciului militar obligatoriu, au existat anumite inițiative de implicare a tineretului în sistemul de apărare națională. Prin Legea nr. 83/1934 devenea obligatorie pregătirea premilitară a tinerilor cu vârste cuprinse între 18 și 20 de ani, ce consta în activități sportive, cultural-patriotice și muncă în folosul comunității.

În august 1968, când trupele Tratatului de la Varșovia au invadat Cehoslovacia, Ceaușescu (un contestatar al influenței sovietice în celelalte țări socialiste și care s-a declarat anterior de partea lui Dubcek) a protestat ferm contra acestei acțiuni și a anunțat formarea imediată a „gărzilor patriotice”, alcătuite din muncitori, țărani și intelectuali, pentru apărarea țării. În acest context, sub pretextul duratei scurte a stagiului militar obligatoriu și în scopul asigurării unor forme organizate de pregătire a tineretului pentru apărarea patriei, Marea Adunare Națională a adoptat Legea nr. 33/1968. Ea stipula participarea tinerilor (băieți și fete) la un program de pregătire, ce consta în special, în trageri cu arma și alte cursuri de formare militară. Programul era coordonat de Uniunea Tineretului Comunist, în colaborare cu Ministerul Forțelor Armate și Ministerul Afacerilor Interne.

Cuvinte cheie: comunism, tineret, gărzi patriotice, U.T.C., pregătire militară, lege.

The training of young people for national defense.

The Law no. 33/1968

Abstract: In this study I relieved some aspects about the tradition of youth training for the national defense in Romania and how Ceaușescu followed up the invasion of Czechoslovakia to bring back into focus the topic of national defense. Into the interbellum, out of the national service, there were some initiatives to engage the young people into the national defense system. By the Law no. 83/1934 it was required, for the youth between 18 and 20 years, the compulsoriness of the pre-drill training, that consisted in physical training, cultural and patriotic activities, community service.

In August 1968, when the Warsaw Pact troops attacked Czechoslovakia, Ceaușescu (an opponent of Soviet influence in the other socialist countries, who had previously declared himself on Dubcek's side) protested in harsh terms, against the invasion and he announced the immediate formation of the paramilitary "patriotic guards". In this context, under the pretext of national service insufficiency and in order to ensure organized forms to the youth training for national defense, the Great National Assembly enacted the Law no. 33/1968. It is stipulated the participation of the young men and women to training schedule, consisting especially in shooting drills and other military training courses. The programmer was coordinated by the Union of Communist Youth, politically linked up with the Ministry of National Defense and the Ministry of Internal Affairs.

Keywords: communism, youth, patriotic guards, U.T.C. (Communist Youth Union Organization), military training, law.